

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФМО _____

_____.

“ ____ ” _____ 20 р.

Навчальна програма
ФІЛОСОФІЯ
для підготовки бакалаврів

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні кафедри
соціально-економічних наук
протокол №

від _____

Завідувач кафедри
професор Нагайцева Н.І.

СХВАЛЕНО

Радою факультету
міжнародної освіти
протокол №

від _____

Декан ФМО
Ластовка О.П.

Харків 2012

АНОТАЦІЇ ЗМІСТУ НОРМАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

1. Цілі і завдання дисципліни

Метою дисципліни є формування системи світоглядних знань про буття людини, найістотніші взаємовідносини з природою, суспільством і духовним життям у всіх основних формах його існування; про суспільно-історичну природу релігії, закономірності її виникнення і функціонування в сучасному світі. Метою логіки постає здатність використовувати логічні закони, операції на практиці в процесі міркування, вміння доказувати правдиві судження та заперечувати помилкові.

Завданням має бути вивчення основних досягнень світової та української філософії, ознайомлення з головними філософськими дисциплінами (онтологією, гносеологією, антропологією, соціальною філософією); опанування ключових положень релігієзнавства – генезису становлення і розвитку релігійних систем, специфіки їх функціонування в сучасному світі. Завданням логіки є озброїти сучасного менеджера арсеналом знань, що складають теоретичну і методичну основу формування нової культури ділового спілкування.

2. Вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни.

Студент має знати:

1. Термінологію предмета.
2. Сутність особливостей філософії як світоглядної науки і її роль у суспільстві. Досягнення світової філософської думки.
3. Проблеми людини і суспільства, особливо на сучасному етапі розвитку.
4. Форми і методи наукового пізнання та їх роль у вирішенні теоретичних і практичних завдань.
5. Сутність і зміст науки «Логіка». Місце логічної культури в системі загальних культурних цінностей і її значення для вирішення економічних та суспільних завдань.
6. Основні закони логіки. Умови істинності мислення.
7. Процес становлення й розвитку релігій.
8. Етнічні й світові релігії.
9. Особливості української церкви.

Студент має вміти:

1. Використовувати термінологію при викладі матеріалу.
2. Використовувати систему філософських знань як методологічних способів вирішення економічних, гуманітарних і практичних проблем.
3. Обґрунтувати свою світоглядну і громадську позицію.
4. Самостійно аналізувати факти, явища і процеси в системі «людина-світ» у їх діалектичної взаємозв'язку.
5. Використовувати методологію і застосовувати методи наукового пізнання.
6. Логічно мислити в процесі формування методологічних основ наукового

пізнання природних, економічних та суспільних процесів.

7. Свідомо уникати проявів логічної непослідовності, невизначеності та самоопроверження мислення.

8. Самостійно аналізувати логічну форму мислення.

9. Розповісти про історико-культурному і соціальному аспекті розвитку релігій.

10. Чітко визначати релігію за основним аспектам.

11. Розповісти про роль релігії в сучасному світі.

3. Обсяг дисципліни і види навчальної роботи:

Види навчальної роботи	Всього годин
Загальна трудомісткість дисципліни	216
Аудиторні заняття	96
Лекції	48
Практичні заняття	48
Самостійна робота	120
Вид підсумкового контролю:	Екзамен

4. Зміст дисципліни:

4.1. Розділ дисципліни і види занять.

Філософія			
1	Л	2	Тема 1. Філософія, її предмет й роль у суспільстві. 1. Причини виникнення філософії. Предмет філософії. 2. Головні проблеми філософії. 3. Основне питання філософії. 4. Роль філософії в суспільстві.
	С	4	Місце і роль філософії в суспільстві. Зв'язок філософії з іншими науками.
2	Л	2	Тема 2. Філософія античного світу. 1. Досократовська філософія (Піфагор, Геракліт, Демокрит). 2. Філософія класичної епохи (Софісти й Сократ, Платон, Аристотель). 3. Елліністична філософія (Теофраст, Епікур). 4. Неоплатонізм (Плотін).
3	ПЗ	2	
	С	6	Доля й основні риси Античної філософії.
4	Л	2	Тема 3. Філософія середньовічного суспільства. 1. Основні проблеми цієї епохи. 2. Патристика (Августин Блаженний). 3. Схоластика (Фома Аквінський).
5	ПЗ	2	

	С	6	Реалісти і номіналісти.
6	ПЗ	2	Контрольна робота №1.
7	Л	2	Тема 4. Філософія Відродження й Реформація.
8	ПЗ	2	1. Загальна характеристика епохи. 2. Гуманістична думка епохи Відродження. 3. Реформація. 4. Натурфілософія епохи Відродження.
	С	8	Натурфілософія Дж. Бруно. Соціально-філософська думка епохи Відродження.
9	Л	2	Тема 5. Філософія Нового часу й епохи Просвітництва.
10	ПЗ	2	1. Формування філософських ідей Нового часу. 2. Емпіризм і раціоналізм (Ф.Бэкон, Р.Декарт) 3. Пантеїзм (Б.Спиноза, Г.Лейбниц) 4. Філософія французької освіти.
	С	8	Філософські погляди Гоббса, Дж. Берклі, Д.Юма
11	ПЗ	2	Контрольна робота №2
12,	Л	4	Тема 6. Німецька класична філософія і марксизм.
13	ПЗ	2	1. Історичне значення Німецької класичної філософії. 2. Філософія І.Канта, І. Фихте і Ф. Шеллінга. 3. Абсолютний ідеалізм і діалектика Гегеля. 4. Антропологічний матеріалізм Фейєрбаха. 5. До. Маркс і його філософія.
14			
	С	10	Раціональний зміст Гегелівської діалектики.
15,	Л	4	Тема 7. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.
16	ПЗ	2	1. Філософська думка Київської Русі. 2. Гуманістичні ідеї XIII - XVIIст. Філософія українського Освіти XVII-XVIII століття. Григорій Сковорода. 3. Філософія українського романтизму XIX століття. 4. Філософія України XIX - XX століття.
17			
	С	10	Проблеми нації і державності української філософії.
18	ПЗ	2	Контрольна робота №3.
19,	Л	4	Тема 8. Сучасна світова філософія.
20	ПЗ	2	1. Особливості сучасної філософії. 2. Неокантіанство, неогегельянство. 3. Прагматизм. Філософія життя. 4. Персоналізм. Феноменологія Гуссерля. 5. Екзистенціалізм. Структуралізм. 6. Позитивізм, постпозитивізм. 7. Ситуація постмодернізму у філософії.
21			
	С	8	Франкфуртська школа. Герменевтика. Неомарксизм.
22,	Л	4	Тема 9. Онтологія.
23	ПЗ	4	1. Буття, субстанція, матерія.

24, 25			<p>2. Основні форми буття.</p> <p>3. Формування науково-філософського поняття матерії.</p> <p>4. Рух, простір і час.</p> <p>5.Сознание як філософська проблема. Характеристики свідомості.</p> <p>6. Теорія суспільної свідомості К.Маркса</p> <p>7. Формування науково-філософського поняття «діалектика». Історичні етапи діалектики.</p> <p>8. Зміна, рух, розвиток.</p>
	С	6	Проблема існування. Різноманіття і єдність буття. Проблема світоустрою. Історичні форми свідомості.
26	Л	2	<p>Тема 10. Гносеологія.</p> <p>1. Поняття пізнання. Суб'єкт й об'єкт пізнання.</p> <p>3. Чуттєве і раціональне пізнання.</p> <p>4. Пізнання і практика.</p> <p>5. Наукове пізнання і його методи.</p>
	С	6	Рівні наукового пізнання. Інтуїція. Прогрес і регрес.
27	Л	2	<p>Тема 11. Філософська антропологія.</p> <p>1. Поняття філософської антропології.</p> <p>2. Людина, індивід, індивідуальність.</p> <p>3. Соціальне і біологічне в людині.</p>
	С	6	Антропологічний принцип у філософії. Сенс життя. Багатомірність людини.
28	Л	2	<p>Тема 12. Соціальна філософія.</p> <p>1. Соціальна філософія.</p> <p>2. Суспільство як філософська проблема.</p> <p>3. Ознаки і структура суспільства.</p>
	С	6	Людина в суспільстві. Соціальне середовище.
29	ПЗ	2	Модульна контрольна робота №1
Релігієзнавство			
30	Л ПЗ	2 2	<p>Тема 1. Релігія як форма світогляду, її предмет і функції.</p> <p>1. Поняття релігії.</p> <p>2.Религія як історико-культурний і соціальний феномен.</p> <p>3. Релігія в сучасному світі.</p> <p>4. Значення релігії в житті людини, в культурі.</p>
	С	6	Психологія релігії. Соціологія релігії. Завдання курсу «Релігієзнавство».
31 32	Л ПЗ	2 2	<p>Тема 2. Релігійно-філософські системи Стародавнього світу.</p> <p>1. Людина й Природа: діалог згоди.</p> <p>2. Первісні релігії: магія, тотемізм, фетишизм.</p>
	С	6	Релігії Стародавньої Індії, Стародавнього Єгипту, Дворіччя, Стародавньої Греції і Стародавнього Риму.
33	ПЗ	2	Контрольна робота №4.

34	Л	2	Тема 3. Етнонаціональні, світові і новітні релігійні системи. 1. Поняття етнічної релігії. Іудаїзм, індуїзм, даосизм, конфуціанство. 2. Поняття світової релігії. Буддизм, Християнство, Іслам.
35	ПЗ	2	
	С	6	Основні положення вчення Будди. Життя і діяльність Ісуса Христа. Іслам в Україні.
36	ПЗ	2	Тема 4. Свобода совісті і толерантність. 1. Поняття «свобода совісті», «свобода віросповідання». 2. Свобода совісті як правова категорія.
	С	6	Правові норми, що конкретизують свободу совісті.
37	ПЗ	2	Модульна контрольна робота №2.
Логіка			
38	Л	2	Тема 1. Логіка як основа філософського світогляду. 1. Логіка як наука. Предмет логіки. 2. Основні етапи розвитку науки «логіка». 3. Розділи логіки. 4. Закони мислення, логічні закони. 5. Роль логіки в сучасному світі.
39			
	С	4	Діалектика процесу пізнання. Зміст і логічна структура думки.
40	ПЗ	2	Контрольна робота №5.
41	Л	2	Тема 2. Основи понятійного мислення. 1. Ознаки предмета. 2. Основні характеристики понять. 3. Зміст та обсяг понять. 4. Види відносин між поняттями.
42	ПЗ	2	
	С	6	Поняття і слово. Основні логічні прийоми формування понять: аналіз, синтез.
43,	Л	3	Тема 3. Складові форми мислення, судження й умовиводи. 1. Судження і його логічна структура. Види суджень. 2. Закони мислення. Міркування і умовивід. 3. Види умовиводів.
44	ПЗ	1	
45			
	С	2	Методи встановлення причинних зв'язків.
46	ПЗ	2	Контрольна робота №6.
47	Л	2	Тема 4. Логіка дискурсу. 1. Різновиди дискурсу. 2. Структура дискурсу. 3. Роль дискурсу.
48	ПЗ	2	Модульна контрольна робота №3
ІСПИТ			

5. Засоби для проведения модульного контролю.

Модульная контрольная работа №1 - Тестирование

Модульная контрольная работа №2

Вариант 1

1. Что изучает логика?
2. Какие бывают выводы из сложных суждений?
3. Что такое софизмы? Приведите примеры софизмов.

Вариант 2

1. Что такое рассуждение? Какое рассуждение является логически корректным?
2. Что такое закон? Что такое законы логики?
3. Что такое доказательство? Расскажите о его структуре.

Вариант 3

1. Что называется понятием? Какие характеристики понятий вы знаете?
2. Что такое суждение. Структура суждения.
3. Что такое дедуктивное умозаключение? Выводы из простых суждений.

Вариант 4.

1. Что такое индуктивное умозаключение? Какие бывают индуктивные умозаключения?
2. Какие существуют методы установления причинных связей?
3. Назовите основные этапы развития науки «логика».

Вариант 5

1. Что такое суждение? Дайте синоним слову «суждение».
2. Что называется определением понятия? Назовите виды отношений понятий по объёму.
3. Что такое опровержение? Расскажите о трёх способах опровержения.

Вариант 6

1. Какие бывают выводы из сложных суждений?
2. Какие существуют методы установления причинных связей?
3. Расскажите о логических ошибках (в доказательствах и опровержениях.)

Модульная контрольная работа №3

Вариант 1

1. Что такое религия? Назовите общие черты, характерные для всех религий.
2. Возникновение христианства.

Вариант 2

1. Понятие мировой религии. Назовите основные мировые религии.
2. Виды ранних форм религий.

Вариант 3

1. Основные понятия и школы буддизма.
2. Церковь и религия в Украине.

Вариант 4

1. Возникновение ислама и его основные понятия.
2. Виды поздних форм религий.

Вариант 5

1. Возникновение ранних форм религии.
2. Назовите основные функции религии.

Вариант 6

1. Анимизм. Тотемизм. Магия.
2. Индуизм.

6. Список тем рефератів.

1. Статус філософії та її взаємини з іншими науками.
2. Людина як вища цінність в системі філософського знання.
3. Основні принципи періодизації історико-філософського процесу.
4. Платоновское «ідеальна держава» і сучасністю.
5. Гуманізм. Відродження і сучасність.
6. Раціональне зміст Гегелівської діалектики.
7. Аналітична філософія.
8. Філософія науки.
9. Гуманістичні тенденції в розвитку сучасної філософії.
10. Своєрідність філософії України в контексті світової історії.
11. Християнство і філософія в Київській Русі.
12. «Український дух» філософії Г.Сковороди.
13. Філософські принципи «Кобзаря» Тараса Шевченка.
14. Національний характер філософії І.Франка.
15. Еволюція філософських уявлень про субстанції світу.
16. Категорія буття: зміст і специфіка.
17. Проблематичність людського буття.
18. Еволюція філософських уявлень про субстанції світу.
19. Еволюція філософських уявлень про свідомості, її походження й сутність.
20. Свідомість як необхідна умова відродження культури.
21. Діалектика як теорія розвитку.

22. Софістика і еклектика - альтернативи діалектики як логіки.
23. Догматизм і релятивізм - альтернативи діалектики як теорії пізнання.
24. Категорії діалектики як універсальні форми мислення.
25. Пізнання як вид духовної діяльності і феномен культури.
26. Основні принципи сучасної наукової гносеології.
27. Істина і оману в сучасній науці.
28. Взаємозв'язок логіки та інтуїції в пізнанні. Умови інтуїції.
29. Проблема розуміння в сучасній філософії.
30. Основні етапи розвитку логіки та її значення в пізнанні.
31. Мова як знакова система.
32. Логічна форма поняття. Зміст та обсяг поняття.
33. Відносини між судженнями.
34. Індукція і дедукція як методи пізнання.
35. Аргументація й доказ.
36. Поняття про софізмах і логічних парадокси.
37. Основні версії походження релігії.
38. Тотемізм і магія в ранніх віруваннях. Шаманізм.
39. Обряди і духовенство буддійської церкви. Буддизм - ламаїзм в Україні.
40. Образ Ісуса Христа: міф або реальність?
41. Християнські свята та обряди.
42. Релігійно-культурні традиції ісламу. Іслам в Україні.
43. Причини та умови виникнення й поширення нетрадиційних культів. Їх характеристика.

8. Засоби забезпечення освоєння дисципліни.

1. Література по темах семінарських занять;
2. Тематика контрольних робіт.
3. Тематика рефератів.

9. Список літератури.

1. Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. – Издание третье, переработанное и дополненное. – М.: ПБЩЮЛ М.А. Захаров, 2001. – 608 с.
2. Кононович Л.Г., Медведева Г.И. Философия: Учебник для высших учебных заведений. – Ростов н/Д.: «Феникс», 1996 – 576 с.
3. Философия. Основные идеи и принципы: Попул.очерк/Под общ. Ред. А.И.Ракитова.-2-е изд., переработ. И доп. – М.: Политиздат, 1990. – 368с.
4. Философия: Учебно-методическое пособие по курсу философии для иностранных учащихся и студентов всех форм обучения/ Н.А.Ермоловский, В.П.Гриценко, М.С.Курочкина и др. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. – 88с. – На рус. Яз.
5. Философский энциклопедический словарь/Е.Ф.Губский, Г.В.Кораблёва, В.А.Лутченко. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 576с.

6. Курбатов В.И. Логика в вопросах и ответах. Учебное пособие. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 1997 – 384с.
7. Солодухи О.А. Логика. Серия «Шпаргалки»ю Ростов н/Д: Фенікс, 2004. – 224с.
8. Современный словарь по логике/Юрчук В.В. – Мн.: «Современное слово», 1999. – 768с.
9. Костенко А.А. Религиоведение: Конспекты лекций. – Харьков: ХНУ «НУА», 1996. – 88 с.
10. Ю.А.Калінін Є.А. Харьковщенко Релігієзнавство. Підручник. Київ «Наукова думка», 1997 – 250 с.
11. Краткий социально-экономический словарь для студентов-иностранцев./ Под ред.. Н.И.Нагайцевой. – Х.: «НТМТ», 2011.-196с.